

עפ"ת 59800/02/21 - מוחמד יונס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 59800-02-21 יונס נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 359514/18

19 אפריל 2021

בפני כבוד השופט מאזן דאוד
המערער מוחמד יונס
נגד
המשיבה מדינת ישראל
ב"כ המערער: עו"ד עמיד גזמאוי
ב"כ המשיבה: עו"ד אפרים גולדשטיין

פסק דין

מבוא:

1. לפני ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה - (להלן: "**בית המשפט לתעבורה**"), אשר ניתן ביום 14.01.21, על ידי כב' השופט אלכס אחטר בתיק פל"א 77-09-18.

העבירות:

2. המערער הובא לדין בבית המשפט לתעבורה בגין העבירות של נהיגה בזמן פסילה - עבירה על סעיף 67 לפקודת התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"); נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף - עבירה על סעיף 10(א) לפקודה ונהיגה ללא ביטוח - עבירה על סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל - 1970.

העובדות:

3. בעובדות כתב האישום נטען כי ביום 8.8.18 סמוך לשעה 13:45, נהג המערער באופנוע מסוג קי.טי אם בערערה, בהיותו פסול לנהיגה מתוקף פסילה שהוטלה עליו בנוכחותו ובנוכחות סנגורו למשך 6 חודשים בתיק 7923-12-17 בגזר דין מיום 22.5.18 ובמועד זה הפקיד רישונו.

4. עוד נטען בכתב האישום כי במעמד זה, נהג המערער כשהוא פסול לנהיגה, ללא ביטוח וללא רישיון
עמוד 1

נהיגה תקף.

5. המערער לא התייצב למשפטו במשך מספר דיונים וביום 6.2.20 הודה המערער בעובדות כתב האישום והורשע.

6. בטרם הטיעונים לעונש ולבקשת הסנגור, הופנה המערער לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר ובחינת הארכת עונש מאסר מותנה בר הפעלה בתיק זה וכן הופנה המערער לממונה על עבודות שירות לקבלת חוות דעת בעניינו.

תסקיר שירות המבחן:

7. התסקיר סקר את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער, המדובר ברווק כבן 27, מתגורר עם הוריו ומועסק כעובד ייצור.

8. בתחום הפלילי, לחובתו של המערער הרשעה אחת בגין פציעה משנת 2014, בגינה נידון למאסר בעבודות שירות.

בתחום התעבורתי, לחובתו של המערער 9 הרשעות קודמות, בין היתר, נהיגה ללא רישיון נהיגה משנת 2018, בגינה תלוי כנגדו מאסר מותנה בר הפעלה.

9. המערער לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה בפני שירות המבחן. עם זאת, התרשם שירות המבחן כי דברי המערער מבטאים צמצום בחומרת התנהלותו וכי הוא אינו נושא באחריות מלאה למעשיו.

10. שירות המבחן העריך כי התנהלות המערער הינה התנהלות פזיזה המבטאת קושי לקחת בחשבון את השלכות מעשיו ולהעריך את הסיכון בהתנהלותו.

11. שירות המבחן הגיע למסקנה כי קיימת הפחתה בסיכון להישנות העבירה.

12. אשר על כן, לאור אורח החיים הנורמטיבי שמנהל המערער, ההרתעה שחוה בהליך זה ובשל קשיי חשיפתו, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו. עם זאת, וכדי שלא לפגוע בתפקודו התעסוקתי ובעתידו המקצועי של המערער, המליץ שירות המבחן להאריך את המאסר המותנה ולהטיל על המערער צו של"צ בהיקף משמעותי.

גזר הדין:

13. המערער הודה בעובדות כתב האישום, הורשע על סמך הודאתו, ובית המשפט לתעבורה קבע כי מתחם הענישה ההולם לעבירה של נהיגה בזמן פסילה בנסיבות העניין, נע בין 3 עד 18 חודשי מאסר בפועל. באשר לפסילה בפועל נקבע מתחם שנע בין 12 חודשים ל- 60 חודשים.

14. בסופו של יום הטיל בית המשפט לתעבורה על המערער את העונשים הבאים:

א. ארבעה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.

הפעלת עונש המאסר המותנה אשר הוטל על המערער בתיק 10411-10-13 באופן בו חודשיים יינשאו בחופף וחודשיים יינשאו במצטבר.

הפעלת עונש מאסר מותנה אשר הוטל על המערער בתיק 7923-12-17 באופן בו חודשיים יינשאו בחופף וחודש אחד יינשא במצטבר.

סה"כ יישא המערער 7 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות.

ב. מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור על עבירה של נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקדה.

ג. פסילה בפועל לתקופה של 14 חודשים .

הפעלת הפסילה המותנית למשך 4 חודשים אשר הוטלה בתיק 10411-10-13 באופן שתרוצה בחופף לעונש הפסילה בתיק זה וכן הפעלת הפסילה המותנית למשך 6 חודשים אשר הוטלה על המערער בתיק 7923-12-17 אשר תרוצה במצטבר לעונש הפסילה בתיק זה.

סה"כ יישא המערער פסילה בפועל לתקופה כוללת של 20 חודשים אשר תרוצה במצטבר לכל פסילה אחרת.

ד. פסילה על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעברו אותן עבירות שעליהן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשנה או בתוספת השנייה לפקודה ויורשע בגינה.

ה. קנס בסך 2000 ₪ אשר ישולם עד ליום 14.4.21.

15. הערעור מופנה כנגד חומרת הדין ובעיקר עונש המאסר והפסילה בפועל.

טענות הצדדים:

16. לטעמו של המערער, הערעור נוסב אודות שאלה עקרונית בעניין מתחם העונש ההולם של עבירה של נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודה.

17. המערער הקדים וטען כי המדובר בעבירה של נהיגה בזמן פסילה פעם ראשונה, שהינה נהיגה על אופנוע שטח אשר נוסע אך ורק בשטח ללא כל כוונה לנסוע בכביש ולסכן חיי אדם.

18. לטענת המערער הוא לא ידע בכלל על קיומו של המאסר על תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים שחל בגין עבירת הנהיגה בזמן פסילה.

19. המערער הפנה להמלצת שירות המבחן וביקש להאריך את התנאים בשני התיקים שהיו בחופף הן הפסילה והן המאסר על תנאי.

20. המערער סבור כי בית המשפט לתעבורה טעה בקביעת מתחם הענישה ובקביעת העונש בתוך המתחם. לטענתו, עונש הפסילה שהוטל עליו חורג באופן קיצוני ממתחם הענישה הנהוג במקרים דומים.

21. בטיעונו בפניי חזר ב"כ המערער על האמור בהודעת הערעור וציין כי נפל פגם בתיק בית המשפט לתעבורה, כאשר לא קיבלו שום התייחסות בתיק 10411-10-13. לטענת ב"כ המערער לאור עובדה זו לא ידעו בכלל כי מרחף מעל ראשו של המערער פסילה על תנאי ומאסר מותנה.

22. ב"כ המערער הפנה לנסיבותיו האישיות של המערער וציין כי המדובר באדם שסיים לימודים בחודש יולי 2020, עוזר לאביו הנכה מנייד אותו ממקום למקום, דבר שלא נלקח בחשבון בגזר דינו של בית משפט לתעבורה. עוד ציין כי המערער הודה בהזדמנות הראשונה וחסך זמן שיפוטי יקר.

23. עוד ביקש המערער כי הפסילה תסווג על אופנוע ולא על רישיון הנהיגה אשר מהווה מקור פרנסה.

24. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור. לטענתו, העונש שהוטל על המערער ראוי, מאוזן ולא חורג באופן בלתי סביר מרמת הענישה במקרים דומים.

25. אשר לטענה שהמערער לא ידע על העובדה שמרחף מעל ראשו פסילה על תנאי ומאסר על תנאי בתיק 10411-10-13, הפנה ב"כ המשיבה לפרוטוקול הדיון של ההליך באותו תיק בו המערער נכח באולם וציין כי חזקה על ב"כ המערער כאשר טוען לעונש או מבקש לקיים הליכים שידע על עברו הפלילי של מרשו.

26. אשר למתחם הענישה שנקבע ע"י בית המשפט לתעבורה טען ב"כ המשיבה כי ב"כ המערער טען למתחם ענישה שנע בין מאסר על תנאי עד 12 חודשי מאסר וזו בעצם בקשתו. עוד טען ב"כ המשיבה כי העונש שהוטל באותו מתחם תואם את עברו הפלילי והעובדה שריחף מעל ראשו עונש מאסר מותנה.

דין והכרעה:

27. לאחר שעיינתי בגזר הדין של בית המשפט לתעבורה, בהודעת הערעור על נספחיה, בהרשעותיו הקודמות של המערער, ושמעתי טענות הצדדים, אני מחליט לקבל את הערעור באופן חלקי במובן זה שתקופת הפסילה בפועל הכוללת תעמוד על 16 חודשים (תחת 20 חודשים), כפי שיפורט בהמשך.

28. הלכה היא שערכאת הערעור נוטה להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, בצימצום ורק במקרים בהם הערכאה הדיונית טעתה טעות של ממש או הטילה עונש חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות - ראו בעניין זה ע"פ 5057/06 **אגבריה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3.5.07); ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי** (ניתן ביום 3.7.06); ע"פ 3091/08 **טרייגר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.1.09).

29. על עבירה של נהיגה בזמן פסילה וחומרתה והצורך בענישה מחמירה בגינה, לאור העובדה כי טמון בה סיכון בטיחותי לציבור הנהגים והולכי הרגל ואף משקפת היא יחס של ביזוי החוק וצווי בית המשפט - ראו רע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל** (ניתנה ביום 26.5.05) (להלן: "**עניין בנגוזי**"); רע"פ 1392/09 **נתן אבנילוב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.3.09), רע"פ 3943/11 **אסלם ברהום נגד מ"י** (ניתנה ביום 27.5.11).

30. לעניין הענישה בגין עבירה זו של נהיגה בזמן פסילה ראו גם רע"פ 6206/07 **ענתבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 4.9.07), רע"פ 303/10 **עבד אל קאדר נגד מדינת ישראל** (ניתנה ביום 13.1.10) ורע"פ 2666/12 **אמיר עטאללה נגד מדינת ישראל**, (ניתנה ביום 23.4.12), שם נקבע כי:

"נהיגה בלי רישיון משמעה הסטטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת, כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור..."

31. סבורני כי מתחם הענישה שנקבע ע"י בית המשפט לתעבורה הינו סביר והולם בנסיבות העניין. ראשית, אציין כי בא כוחו דאז של המערער טען בפני בית המשפט לתעבורה כי מתחם העונש הראוי בעבירות נשוא תיק זה נע בין מאסר מותנה עד למאסר של 12 חודשים ופסילה של 12 חודשים עד למספר חודשים. שנית, עיון בפסיקה מלמד כי מתחם העונש ההולם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה נע בין מאסר מותנה הכולל פסילת רישיון נהיגה לתקופה ממושכת עד 24 חודשי מאסר בפועל וכי תקופת המאסר בפועל תקבע בהתאם לנסיבות והעבר התעבורתי - ראו לעניין זה והשוו עניין **בנגוזי**; רע"פ 1211/12 **אברהם נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 15.2.12); רע"פ 8013/13 **מסעוד נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 13.12.13); רע"פ 8253/10 **שלמה גיא נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.1.11); רע"פ 7982/13 **עדיאל שגן נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.1.14); עפ"ת 43692-08-14 **מדינת ישראל נגד אחמד מחאג'נה** (ניתן ביום 17.11.14).

32. בנוסף אציין כי דעתי כדעת בית משפט לתעבורה שמדובר בעבירה מסוכנת, "פצצה מתקתקת", אשר גלום בה פוטנציאל רב של סיכון ואף פגיעה ממשית במשתמשי הדרך ובביטחון הציבור ובמיוחד שמי שיפגע לא יהיה לו כיצד להיפרע לאור היות המערער נוהג ללא ביטוח והנטל של תשלום הנזקים בעיקר נזקי הגוף שנגרמים בתאונות, נופל על הציבור. ציינתי שיקול זה מבלי להתעלם מכך שבעניינו של המערער לא נגרם נזק כזה ולא התרחשה תאונה שבה נפגע אדם. אם כי, אין להתעלם מהסכנה להתרחשות שכזו.

33. יודגש כי בעניינו המערער נהג באופנוע כחודשיים בלבד לאחר שהורשע בתיק 7923-12-17 בגין ביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח בתוקף ונשפט בו בין היתר למאסר על תנאי של 3 חודשים ופסילה על תנאי של 6 חודשים שהינם ברי הפעלה בתיק דנן.

34. אומנם זו הרשעתו הראשונה של המערער בגין עבירה של נהיגה בזמן פסילה, אולם המערער ביצע אותה בעוד ששני מאסרים על תנאי, ברי הפעלה, מרחפים מעל ראשו, אחד למשך 4 חודשים והשני למשך 3 חודשים.

35. העונש המותנה הינו במהותו עונש צופה פני עתיד, עונש הרתעתי שהעניק למערער הזדמנות לתקן את דרכיו. למרות זאת המערער לא למד את הלקח, לא הפנים את חומרת התנהלותו, שב וביצע בתקופת התנאי, עבירה חמורה יותר. התנהלות שכזו אינה מצדיקה מתן הזדמנות נוספת למערער.

36. לעניין הפעלת המאסר המותנה או הארכתו אפנה להוראת סעיף 56 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 הקובעת:

"(א) בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על

**שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי.
(ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם
בשל עבירה נוספת..."**

עוד אפנה לע"פ 3869/09 יצחק סלימן נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 28.12.09), בו חזר בית המשפט העליון על גישתו הנ"ל ואמר:

"רק בנסיבות מיוחדות רשאי בית המשפט לקבוע כי המאסר המותנה שהופעל ירוצה בחופף לעונש המאסר שנגזר בגין העבירה הנוספת. החוק דורש כי תקופות המאסר יחפפו רק אם קיימים "טעמים שיירשמו". "דרישת 'טעמים שיירשמו' מצמצמת את שיקול דעת בית המשפט, וזאת על מנת לא לפגוע בכוחו של עונש המאסר כעונש ממשי ומוחשי".....בית המשפט לא יטה להקל עם הנידון ולחפוף את עונשי המאסר, ככל שהעבירות בהן הורשע הינן חמורות יותר, ככל שקשות נסיבות ביצוען וככל שיש בביצוען משום פגיעה קשה בערכי היסוד החברה בה אנו חיים ..."

ראו גם ע"פ 1323/08 מדינת ישראל נגד פלוני (ניתן ביום 29.10.08) וע"פ 4517/04 אחמד מסרואה נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 10.3.05 - פ"ד נ"ט (6) 119), שם נקבע כי:

"הכלל שנקבע בסעיף 56 לחוק העונשין, הוא כי ביצוע עבירת התנאי מפעיל את המאסר המותנה, ויהא זה במקרים חריגים בלבד, ורק מטעמים שיירשמו, שבית המשפט יהיה רשאי להורות על הארכת תקופת התנאי, אם שוכנע כי בנסיבות הענין לא יהא זה צודק להפעילו. אמנם, ככל שהפעלת התנאי היא אוטומטית, כך גדל כוחו המרתיע של המאסר המותנה (א' אנקר מאסר על תנאי (תשמ"א), 47), אולם חרף זאת ניתן שיקול הדעת לבית המשפט שלא להפעילו, כדי לאפשר לו, מקום שהצדק מחייב זאת, להעניק לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה לחזור לדרך הישר, וגם בחריג זה גלום עיקרון ההרתעה".

37. המערער מהווה דוגמה שלילית לציבור ומגלה חוסר התחשבות בכלל ומפר את חובות הנהיגה הדורשות ממנו לנהוג על פי החוק ולהימנע מלסכן את הציבור. יש להזכיר כי המערער בחור צעיר כבן 27 שהספיק לבצע 11 הרשעות קודמות בתחום התעבורה, חלק אף חמורות וכבר ביצע בעבר עבודות שירות במסגרת תיק אחר בגין הרשעה שלילית. המערער לא נרתע והוא שב וחוזר ומפר את הוראות החוק והתנהגותו מגלה זלזול ברשויות האכיפה, כך שנהג כאשר תלויים נגדו שני מאסרים מותנים, ברי הפעלה אשר ניתנו בנוכחותו.

38. כידוע הארכתו של מאסר מותנה דורש קיומם של תנאים ונסיבות מיוחדות וכאלה לא מצאתי בעניינו של המערער. שירות המבחן התרשם מדברי המערער כמבטאים צמצום בחומרת התנהלותו וכי הוא אינו נושא באחריות מלאה למעשיו. עוד התרשם שירות המבחן מהמערער כאדם הנוהג בפזיזות ואיננו שוקל

את השלכות מעשיו, אם כי לעמדת שירות המבחן הסיכוי להישנות העבירות אינו ברף הגבוה, על אף שבמבחן המציאות המערער חוזר לסורו ובביצוע העבירה דן הוא כבר מוכיח כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו וכי לא ניתן להרחיקו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב - לעניין זה ראוי להפנות לרע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, (ניתן ביום 8.5.07). ראו גם רע"פ 6206/07 **אריה ענתבי נגד מדינת ישראל** (ניתנה ביום 4.9.07) ורע"פ 1575/07 **יוסף משיח נגד מדינת ישראל** (ניתנה ביום 22.2.07), שבמקרים האלה דחה בית המשפט העליון בקשות רשות ערעור על פסקי דין שבהם הוטלו עונשי מאסר בפועל בגין עבירות של נהיגה בפסילה.

39. בעניינו, התחשב בית המשפט לתעבורה בנסיבותיו של המערער כשלא הטיל מאסר בפועל לתקופה ארוכה, תוך הפעלת המאסרים המותנים במצטבר, והסתפק בהפעלת חלקו במצטבר וחלקו בחופף ובסופו של יום הטיל עליו עונש שיורצה בדרך של עבודות שירות ולא מאחורי סורג ובריה.

40. אשר לטענת המערער כי לא ידע שמרחף על ראשו פסילה מותנת ומאסר מותנה בתיק 10411-10-11, אציין ואדגיש כי גזר הדין בתיק זה ניתן במעמד המערער ובנוכחותו ובנוכחות בא כוחו. זאת ועוד, גזר הדין מכבד הסדר טיעון סגור לעניין העונש שאליו הגיעו הצדדים ושלפיו יוטל על המערער בין היתר מאסר על תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור בין היתר עבירה של נהיגה בפסילה וכן פסילה על תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים. המערער עצמו נכח בדיון, הודע לו על ההסדר והוא הסכים לו.

41. כאן המקום לציין ולהבהיר כי ביחס להפעלת הפסילה על תנאי של 4 חודשים שהוטלה בתיק 10411-10-13, הרי בית המשפט לתעבורה כבר הפעיל את הפסילה על תנאי הנ"ל בתיק השני שמספרו 7923-12-17 כאשר הפעיל את עונש הפסילה המותנה של 4 חודשים אשר הוטל בתיק 10411-10-13 וזאת בחופף לתקופת הפסילה שהוטלה עליו, כך שלא היה מקום עוד להפעיל אותו עונש שוב בתיק דן גם אם הופעל בחופף. על כן אני מבטל את הפעלת עונש הפסילה על תנאי של 4 חודשים שהופעל בחופף ובנסיבות העניין אני קובע כי עונש הפסילה על תנאי של 6 חודשים אשר הוטל בתיק 7923-12-17 יופעל באופן שחודשיים יופעלו במצטבר וארבעה חודשים בחופף, כך שסה"כ יישא המערער **פסילה בפועל של 16 חודשים** אשר תרוצה במצטבר לכל פסילה אחרת.

42. אשר לטענת המערער לסיווג הפסילה, אציין כי בית המשפט לתעבורה דחה טענתו של המערער ובצדק תוך הדגשה כי המערער ביצע עבירה חמורה וזאת כחודשיים בלבד לאחר שנידון בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה וכאשר עברו התעבורתי מעיד על אופן נהיגה מסוכן ולכן האינטרס הציבורי מחייב הרחקתו של המערער מהכביש לתקופה ארוכה.

43. מכל האמור לעיל אני מקבל את הערעור באופן חלקי במובן זה שרכיב עונש הפסילה בפועל הכולל, יעמוד על 16 חודשי פסילה בפועל (תחת 20 חודשים) אשר ירוצה במצטבר לכל פסילה אחרת. יתר רכיבי גזר הדין של בית המשפט לתעבורה ישארו על כנם.

היה וניתן צו עיכוב ביצוע גזר הדין, בטל בזה הצו.

הואיל והמועד לתחילת ריצוי עבודות השירות חלף זה מכבר, בהתאם לחוות דעתו של הממונה, הרי מתבקש הממונה לתאם עבור המערער מועד חילופי לתחילת ריצוי עבודות השירות.

על המערער להפקיד את רישיונו לאלתר לשם תחילת מניין עונש הפסילה ובהעדר רישיון ידאג להפקיד תצהיר.

היה והמערער טרם שלם את הקנס בסך 2000 ₪, עליו לשלמו תוך 30 יום מהיום.

עותק מפסק הדין ישלח לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ז' אייר תשפ"א, 19 אפריל 2021, במעמד הנוכחים.